

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS RÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
A szerkesztésért ideiglenesen felelős: Dr. Bocz Soma
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Meghalt a király.

A sinajai örökzöld fenyők között, a Kárpátok aljában a Mors Imperator kopogtatott, s a földi Király, emberi sorsában való mély megnyugvással lehunyta örökre fáradt szemét.

Királyi korona ragyogott fején s királyi tettek jelezték élete utját. Idegen földből átplántált Tölgy volt s kitéphetetlen gyökereket eresztett országa földjébe.

A román királyok acélkoronájába beillesztette a legszebb drágakövet: Erdélyt, s megszerezte magának népe szeretetét.

Királyi ravatalánál népének milliói térdelnek s őszinte szeretettel siratják benne az Emibert.

Sokat tett, sokat fáradt, sokat alkotott és sokat szenvedett.

Tettei királyiak voltak, élete emberi.

Ő, a sokat szenvedett ember megérezte és megértette a mi szenvedéseinket s nem egyszer hallottuk Tőle a szív szavát, melyet Benne az uralkodói palást sulyos aranyszöveve sem tudott elfojtani.

Egy forrón érző ember halt meg a sinajai magas hegyek közötti koronás kastélyban, Aki legelső volt közöttünk és családfő a népe fölött. Nemcsak a korona fénye emelte a polgárok milliói fölé, hanem az a történelmi hivatás is, amit teljesen betöltött. A sors által Reá bizott nagy munkát befejezte s a testi fájdalmak s uralkodói fára-

Cenzurat: de Liviu Herlea, Polițai.

dalmak után örök álmát alussza már.

A kegyeletes gyászba mélyedt ország csendjében az Ő szelleme körben jár, hogy nyugodt békét kérjen mindenkinek a számára az itt maradt földi országban.

Ferdinánd király betegsége.

A nagy uralkodó legemberibb és leghősibb személyi kiválóságáról igazán csak akkor győződhetünk meg, ha komolyan átgondoljuk, hogy sulyos betegségében minő lelki nyugalommal, minő férfias magatartással szenvedte el a rettentő kórnak borzasztó kinjait s a gyógyíthatlan betegséggel szemben álló tehetetlenség érzetének lelkére és kedélyvilágára nehezedő sulyát.

És mint ember a szenvedésekben bizonyult a legigazabb embernek. Ugy gondoljuk, hogy hozzánk, egyszerű kis existenciákhoz, a szenvedések és fájdalmak hermelin palástos embere áll a legközelebb, ki minden részvétünkre és szerető csodállatunkra érdemes, mert egyszerűen csak a kinok által gyötört test és lélek áll előttünk a maga hősi és hatalmas akaraterejével a megmásíthatlan természeti hatalommal szemben.

Mi tudtuk, hogy a konszolidáció és magasabb államérdekek diktálta hivatalos jelentések a királyi egészségi állapotáról, nem szüntetik meg az „ember“ kinjait még akkor sem, ha általános

javulástról számolnak be — s most a nyilvánosságra kerülő fázisai után a rettenetes kórnak, arról győződünk meg, hogy igazi uralkodóhoz illő magatartással viselte a szörnyü fizikai fájdalmakat.

A baj 1926. év elején jelentkezett. Akkor aranyeres bántalmak ellen végeztek rajta fájdalmas műtétet. Majd ugyanez évben megint egy helytelen diagnózis folytán májbaj ellen kezeltette magát Párisban és Vichyben. Orvosai mindkét ízben sulyosan tévedtek, mert a király gyógyíthatlan rákbetegségben sinylődött. A bukaresti udvari orvosok, Mamulea és Romalo vastagbél rákos daganatot konstataáltak, amit a Párisból sürgősen lehvott Hartman professzor helyesnek talált. A király ekkor már a szó szoros értelmében nagyon sokat szenvedett, mert a rákos daganat csaknem teljesen elállta a végbél nyílást. A borzasztó kinokat a király fájdalomcsillapítók adagolása nélkül is hősiiesen tűrte, pedig az ilyen altesti fájdalmak tudvalevőleg a leggyötrőbb fizikai kinok közé tartoznak. Hartman professzor műtétet ajánlott, de a rosszindulatu daganatot nem távolíthaták el egészben és ennek következtében mesterséges végbelet vezetnek ki az orvosok a hasfalon keresztül. Ide sem kell fantázia, hogy a király fájdalmait elképzelhessük. S mégis minden hiábavalónak bizonyult. Hiába próbálta meg Sluys belga rádiológus saját módszere szerint a gyógyítást, mert állapota az utóbbi időben egyre rosszabbodott, de fájdalmakról a

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Pali harangja.

Sokszor eltűnök a világ felett. Mennyi mindenféle ember lakik szerteszt; vörösbőrűek, feketék, sárgák, fehérek vegyest s mindenik lelkében talán egy-egy külön világ terjedez. Élünk, mozgunk a tengernyi soka-dalom nyüzsgésében, ragad a sors új emberek, új tájak közé s a lelkekben új színeket hoznak a tűnő évek. Vajha a régiék elfakulnak-e?

A nagy háboruban szerettem tanulmányozni az emberi szív rejtelmét. A közös élet szenvedéseiben kinyílt az érzés, mint éjjel az aloé-bokor. S nekem olybá tűnt sokszor, hogy az egyszerű lelkek virágzása a legcsodálatosabb.

Palira gondolok, aki a tisztiszolga fontos hivatását töltötte be a személyem körül. Ebédet hozott, mosott rám, ha beteg voltam gondozott, veszély idején utánam bandukolt a cokmókkal, s ha sötét és kinzó töprengés vett rajtam erőt, egy-egy jóízű mondásával felderített. Szobalányom, betegápolóm, társalkodóm, belső inasom, hordárom és titkárom volt ő egy személyben s ezerfejtű feladatát és állását kitűnő buzgalommal és szakavatottsággal látta el. Az idő multával bizalmas levegőbe kerültem vele.

Egyszerű makói földmives gyerek volt a Pali. Világéletében a rögöt turta a hazai hátrában s mint ő mondá, mielőtt a sors utmutatása szerint hadrakelt, csak néző szempontjából ismerte a gőzösmasínát. Az iskolában, hajdan idegen országokról, emberekről

hallott valamit s most, hogy sorra elvetődött az oldalam mellett a szülőfalujától messzire, azt gondoltam, egyik ámulatból a másikba esik. Ám ő a bölcs ember egykedvűségével szemlélte az eseményeket.

A nagy tiroli hegyekre, miken még nyár derekán is ezüst hó didereg, csak az a megjegyzése volt, hogy: igen magos, Bécs városában elárulta, hogy bolond sok ház került együvé s az emberek elveszik egymás lélegzetvétélét. Egyébként észrevette, hogy a dolgok lényege mindenütt változatlan, mert jó lélek és veszekedős teremtés mindenütt akad s főleg a fehérség seholssem idegengedik a tüzes csóktól. Igaz másképp, hogy a magyar lányok a leghuncutabbak.

Eme méltóságteljes közömbösségből nem sikerült sohasem kirántanom a fiut. Arca

Alapítottatott
1812-ben.

SZÖLLŐSY

üveg-, porcellán-kereskedése és üvegezési vállalata
Orăștie-Szászváros

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát üveg-, porcellán-, képkeret-, tükör-, villanylámpa- és diszjúárukban!

halál sötét kapujában állva sem panaszkodott soha, pedig tudta, hogy nemsokára elsodródik a titokzatos fekete kapun.

A halált megelőző napokban semmit sem evett s testi ereje teljesen legyengült, ilyen állapotban már nem birkózhatott meg az elernyedő szervezet egy újabb hüléssel s az előidézett légzési zavorokkal.

Halála előtt kevéssel mondta e rettentő emberi szavakat: — „Sohasem hittem volna, hogy ilyen nehéz meghalni.“

Milyen nehéz lehetett panasz nélkül, hősiezen ilyen nagy árat fizetni a halálért?!

A régens tanács letette az ünnepélyes esküt.

Az alkotmánytörvény értelmében Őfelsége I. Mihály Románia új királya kiskorúságának időtartama alatt tudvalevőleg a régens tanács fogja gyakorolni a királyi hatalmat. Az alkotmány a régens tanácsot: Miklós királyi herceg, Miron Christea patriarcha és Buzdugan semmitőszéki elnök személyeiből alkotott tanácsban állapította meg és Niculescu szenátus elnök a nemzetgyűlés jelenlétében július 20-án vette be a regens tanácsától az előírt formula szerint az esküt. Miklós herceg esküje volt első a sorrend szerint, ki megcsókolva a Pimen metropolita által nyújtott keresztet és evangéliumot, a következő esküt mondta el:

„Hüségem esküszöm Őfelsége, Mihály királynak. Megesküszöm, hogy őrizni fogom az alkotmányt és a román nép törvényeit, hogy megőrizzük nemzeti jogait és területének sérthetlenségét.“

Miklós herceg eskütétele után a patriarcha és a semmitőszék elnöke ugyan ezen esküt mondták el, melynek végzetével mindhárman aláírták az eskütétel jegyzőkönyvét. A nagyfotosságu közjogi aktust Őfelsége Mihály király zárta be azzal, hogy a Pimen metropolita által átnyújtott keresztet megcsókolta és felvette a főpap ároni áldását. A nemzetgyűlés tagjai hatalmas óvációkban üdvözölték a katonásan tisztelgő királyt, kit édesanyja Elena vezetett fel a királyi emelvényre. A ré-

mindig egy keleti bölcs tekintetere emlékeztetett. Holott én egyik hangulatból a másikba keveredtem. Sokszor úgy éreztem magam a legényem mellett, mint a gyerek a felnőtt oldalán, aki minden semmiségnek lelkendezik. Utoljára már az a gyanum támadt, hogy a Palinak talántán nics is szive s a lelkében minden gondolat iránti érzék hiányzik.

Franciák földjére vetődöttünk el. Távollabb voltunk hazulról, mint valaha, ámdé szabadságot kaptam s hazatértem. Aztán a szabadságnak is vége szakadt. Napokon át vágta a gyorsvonat velünk ismét a front felé.

Alkonyra járt, amikor végre megérkeztünk a kölni pályaudvar hatalmas boltívű kupolája alá. Körülöttünk, mint az özönvíz előtti szörnyetegek, dübörögtek a füstölő, fújó óriás mozdonyok. Siettem ki a hosszú utazás után valami fogadó felé. És a pályaudvar előtt, közvetlenül előttünk magaslott az esthajnal fényében, gigászi tornyaival fősége-

gens tanács eskü letétele után a nemzetgyűlés a patriarcha székesegyházába vonult, hol nagy segédlettel ünnepi istentiszteletet tartottak.

A régenségről az alkotmány 79-iki és 85-iki szakasza azt írja elő, hogy a kiskorúság tartama alatt a gyámsági jogokat és ezzel együtt a királyi jogokat gyakorolja azzal a megszorítással, hogy az alkotmányon semmiféle módosítást nem eszközölhet. Tehát az új király nagykorúságáig sem a nemzetgyűlés, sem a korona jogait gyakorló régens tanács a fennálló alkotmányon nem változtathat.

A helybeli 92. gy. e. folyó hó 21-én d. e. 11 órakor tette le I. Mihály királyra az esküt. Cornea ezredes ezredparancsnok rövid beszédébe az elhunyt nagy király érdemeit méltatta, majd az egyes felekezetek papjai olvasták fel az eskümintát.

A városházáról.

Tudvalevő, hogy a város két kéményseprői kerülete közül egyik Láng János mester elhalálása, másik a Gyenge Mihály mester lemondása következtében megüresedett. A tanács a napokban töltötte be mindkét megüresedett állást, úgy, hogy az első kerületben meghagyta az engedélyt az elhunyt Láng János özvegye kezében özvegyi jogon, míg a második kerületre vonatkozó engedélyt Bâru József kapta, aki hosszabb ideig volt Láng Jánosnál alkalmazásban. Együttal a tanács úgy határozott, hogy tekintettel a nyári tűzveszedelmes időre, az új kéményseprő-mester a határozat jogerőre emelkedése előtt már megkezdhesse működését.

Az iparosok régi sérelme a kontár iparosok garázdálkodása mely ellen eddig minden küzdelme hiába való volt. Ujabbantán megtehetőbb ebbeli baja azzal, hogy a helybeli művészeti és ipari iskola (Școală de arte și meserie) munkát vállal és végez díjazás mellett másoknak s így megrendelőket von el az adókkal és egyéb életküzdelmekkel bőven megsanyargatott iparosoktól. Most a káros mesterek a tanácshoz fordultak panasszal ez ügyben, a tanács pedig a minisztériumhoz terjesztette fel a panaszt elintézés végett. Iparosaink most a megszokott bizalommal néznek a jövőbe.

Az állati és emberi közegészség ügyét egyaránt érdekli a tanács azon újabb intézkedése, mely szerint a gyanus ebek megfigyelése végett megfelelő ketreceket készíttetett s

sen, mint az emberi akaratvágy és hatalom, a kölni dóm félezeréves temploma. Megbűvölten néztem a tornyokat. A csucok már elvesztek a könnyű ködben. Mellettem szótlanul állott a Pali fiú. Ebben a pillanatban megkondult fent, iszonyu fent, a dóm tornyában a harang. Mély zengő kongása betöltötte a térséget és hullámozva járta be a paloták ódon fedelét. Évszázadok ereje, emléke, letűnt világok regéje mennydörgött a tér felett.

Ide nézz! — kiáltottam elragadtatva — látod fiam ezt a templomot, hallod ezt a harangot? Mit szólsz hozzá?

A fiú elborongott és a levegőbe figyelt hosszasan. A melle megemelkedett. A szemében lobbant a tűz.

— Szebben szól a makói kis harang, — mondta ábrándosan és szilajan.

Csűrös Zoltán.

így lehetővé tette azt, hogy az értékes kutyák a lebunkozástól megmenekülve újra visszakérüljenek gazdájukhoz.

Az állami anyakönyvi hivataltól beszerzendő családi értesítő bélyegilletékét ujonnan rendezte az állam. Ily értesítőkre a bennük foglalt bizonyított esetek száma szerint jó felragasztva, bélyeg és pedig 3 tétel, tételenként 10 lei, a hármat meghaladó tételek után esetenként 5 lei.

A róm. kath. Népszövetség VII-ik kultürestélye.

Vasárnap, folyó hó 17-én a siker jegyében folyt le azon előadás, melynek minden egyes száma a vajdahunyadi Ferencrendi klerikusok kis csapatát dicséri.

Első számként „Óh Szent Ferenc“ kezdetű dalt adta elő a theologusok énekkara. A kar szabályos előadása nemcsak az énekesek érdeme, hanem külön dicsőretet érdemel karmesterük: Fr. Olasz Pacifik theologus.

Második szám Földes Zoltánnak „Hétszázados jel“ című költeménye volt, melyet Fr. Varga Ireneus adott elő hatásosan, mély átérzéssel.

Harmadik számként Fr. Szöcs Dénes szavalta el Várady Antal „Judás“ című melódrámáját P. Bojáky Zsigmond kifogástalan harmónium kísérete mellett. A tehetséges szavaló sok megérdemelt tapsot aratott.

Ezt követte P. Vitéz Berard theologiai tanár, lelkiigazgató ur beszéde Assiszi Szent Ferencről. Az ünnepi szónok nem ismeretlen előttünk. Az idei misszió előadásokat ő tartotta templomunkban, igaz, hogy akkor kicsiny számu hallgatóság előtt, de most mintegy elégtételül annál többen gyönyörködtek közvetlen, magas szárnyalásu, fordulatokban oly gazdag beszédében. Hallgatói ez alkalommal igaz szeretettel és ragaszkodással adóztak a mély tudásu, emberi szívekhez vezető utat megtaláló lelkiatyának. Reméljük és hisszük, hogy még többször lesz alkalmunk tanításával lelkünk kincseit gyarapítani.

Ötödik szám Fr. Varga Ireneusz művészi hegedűjátéka volt Fr. Olasz Pacifik harmónium kísérete mellett.

Hatodik számként Coppé-től „Az utolsó áldás“ című költeményt szavalta el Fr. Szöcs Dénes igazi művészettel, magával ragadva a hallgatóságot is abba a világba, ahol a történet lejátszódott.

Hetedik számként ismét Fr. Varga Ireneusz gyönyörködtette a közönséget hegedű-szólójával.

Végre következett az estély leghatásosabb száma: „A szent mise titkai“ misterium. — Elénk varázsolták szemléltető képekben a szent mise minden egyes részletét a lépcsőimától kezdve végig az utolsó áldásig. Ilyent még a szászvárosi közönség nem látott. Sajnáljuk, hogy a színpad olyan kicsi volt, hogy nem érvényesülhettek kellően hely és díszletek hiányában a darab fenségesen szép alapeszméjét megmagyarázó képek. A mise misteriumait a laikus hívők közül nem ismeri és érti meg mindenki s azért igen szerencsés gondolat volt azt egy ilyen szemléltető előadással megvilágítani. Reméljük, hogy lesz még alkalmunk a theologusok kis csapatának lelkes előadásában máskor is gyönyörködni. A misterium szereplői: Krisztus: Fr. Varga Ireneusz, Bölcs: Fr. Gáll Ferenc, Tudatlan: Fr. Szöcs Dénes, Ádám: Fr. Tima Dániel, Keresztelő Szent János: Fr. Lánosz Jenő, János evangelista: Fr. Sebestyén Benjamin, Pál apostol: Fr. Lukács Teofil, Zsidó: Fr. Lullay Názár, Pogány: Fr. Beke Kázmér,

kivétel nélkül mind dicséretet érdemelnek a hagyományokat teljesen és megértően elénk táró előadásukért.

Műsoron kívüli számként a theologusok énekkara a Pápai Himnusz énekelte el olasz nyelven. Az énekkar itt ismét bebizonyította, hogy kevés taggal is lehet művészi produkálni. Elismerés illeti úgy a vezetőt, mint az énekkar minden egyes tagját.

Nem mulaszthatjuk el itt megemlíteni, hogy az énekkar latin klasszikus énekekkel emelte a délelőtti szent mise fényét, a szent beszéd pedig P. Vitéz Berard lelkiigazgató ur tartotta, felrázni igyekezve hivatkozott közönségükből, megértette velük, hogy mindnyájan a lelki élet mélyítésére kell törekedjenek, figyelmeztetve, hogy rövidebb-hosszabb földi élet után csak az emberszeretet, megértés, szívjóság, könyörületesség vezethetnek a végcélhoz: az örökkévalóság útjára. M...a

A székely-magyar zsidók.

Az „Aradi Közlöny“-ből vettük át az alábbi cikket.

Két mokányképi, csontosarcu székely paraszt nyitott be ma délután szerkesztőségünkbe. Hónuk alatt hosszú nyugtakönyv, szemükben kérés, szájukon betanult, kegyes szavak. Nagyon sok ilyen csizmás kéregető jár-kezel az országban, valamennyien templomra, iskolára, tűz-, vagy árvizkárosultak javára gyűjtenek.

— Aggyisten jónapot — köszöntöttek frissen, jó székely-magyaros zamattal.

— Jónapot, — fogadtuk kissé unottan — mi járatban vannak? Templomra, vagy iskolára gyűjtenek?

— Templomra instálom, még pedig izraelita templomra.

A napi munkába merült fejek meglepődve, csodálkozva üdödtek fel a kéziratpapirokról.

— Mit mondanak? Izraelita templom javára gyűjtenek kendtek?

— Arra könyörgöm, mert hiszen mi is izraeliták vagyunk.

Ujabb elámulás.

— Muguk zsidók?

— Bizony zsidók vagyunk.

— Hogy hívják magukat?

— Engem Nagy Jakabnak, a komámat pedig Kovács Mártonnak.

— Aztán hová valók?

— Bözödujfalusiak vagyunk, instálom, Udvarhelyből.

Ahá. Most már értjük. Ezek a kemény, zömök székelyek a híres udvarhelyi szombatosok közül való magyarok ivadékaik, akik mintegy hatvan évvel ezelőtt tömegesen áttértek a zsidó vallásra. Egyszerű, dolgos, istenfélő székely parasztok, akiknek még a dédapái református, unitárius, katolikus hitek voltak, ma már zsinagógában imádkoznak, a sakternél vágatják az aprójszágot, és héber ritusban nevelik gyermekeiket. A hájánál fogva előrángatott, nagyképi fajleméletek hangos és eleven cáfolatai ők, akik előtt megtorpan az antiszemitizmus véres sarkanyuzott paripája. Hogyan? hát tözsgyökeres székely parasztok, az erdélyi lankák földjeinek ősi művelői között is akadhat — zsidó? Hát mégis csak vallás lenne az izraelita, nem pedig faj? Folytatjuk a kérdezősködést:

— Leégett a templomuk, vagy nem is volt talán, hogy most akarnak újat építeni?

— Egyikse kérem, hanem a régi zsinagóga elkorhadt, mert csak fábul volt és a rabbink ezért Erdőszentgyörgyön lakik. Azt szeretnők, hogy visszahozzuk a papot és új templomot építsünk — kőből.

— Hogy hívják a maguk rabbinusát?

— Cohn Gerson a neve instálom.

— És a házasság, hogy történik Bözödujfaluban?

— Hát mi zsidók csak zsidólányt vezetünk a „hüpe“ alá. Aki keresztény ember beleszeret egy zsidólányba, az csak úgy veheti feleségül, ha előbb áttér az izraelita hitre. Nem is egyszer fordul elő, hogy a szomszéd falvak legényei beházasodnak a zsidó familiába, aztán ők is jámbor zsidók lesznek.

— Mondja Nagy Jakab uram, amikor népszámlálás volt, azt kérdezték kendtől, hogy milyen vallásuk. Mit feleltek maguk erre?

— Kimondtuk mi bátran, hogy: zsidók.

— Hát amikor a nemzetiség után érdeklődtek?

— Akkor meg kivágtuk rá az igazságot: magyarok vagyunk, minden ősapánk is székely magyar volt.

Na, itt bajba kerül az Avarescu-féle „origina etnica“-trükk. Mert hát tagadhatatlanul magyarok ezek az agyafiak és tagadhatatlanul zsidók. Még egy érdekes kérdés:

— Van-e antiszemitizmus Bözödujfaluban?

— Azt se tudják ott, hogy mi fán terem. Mindenki úgy imádja nálunk az Istent, ahogy akarja. Ugy élünk ott a katólikusokkal, reformátusokkal, mint a jó testvérek. Hatvan zsidó család van a faluban és 170 házsám. Egy Istent hiszünk valamennyien, minékünk Mózes a prófétánk, őnekik pedig Jézus Krisztus. Ugy véljük, ha Jézus és Mózes ma is élnének, nem tépáznák egymás haját, hanem olyan egytestvéri szeretetben munkálkodnának együtt, mint mi odalenn Bözödujfaluban. (g. s.)

Jelen számmal

lapunk további küldését beszüntetjük mindazoknál, kik többszöri felhívásunk dacára f. év április 1-én esedékessé vált előfizetési díjaikat még mai napig sem küldték be.

HIREK.

Bécs

a volt császárváros, hagyományoknak, történelemnek, kulturának szépséges városa az iszonyatnak, a vérnek, az elvakult emberi szenvedélyeknek lett napokban a fészke. Ha a természet pusztítja el az ember alkotta városokat, falvakat, ha ár, tűz, orkán semmisíti meg évszázadok munkáját, a tehetetlenség érzetével, a sorsban való megnyugvás keresésével fájó szívvel érezzük gyarló emberi voltunkat. De hogy emberek, nők és férfiak, Isten teremtményei állati bestiálitással ölnek, törnek, zuznak csak azért, mert a világ talán legszociálisabb berendezett államában bűnös szenvedélyeiknek robbanni kell, mélyen kell szégyelnünk emberi voltunkat. Bécs rémnapjai a kommunizmus csődjét jelentik. A lobogó lánggal égő bécsi igazságügyi palota talán meg fogja értetni e tan apostolaival, hogy ami szép talán papíron, borzalommá válik a „felséges“ nép kezébe. Feketére száradt embervér borítja a Ring utjait s csonka falóriások meredeznek az égnek, hirdelve, hogy a temételen szépségekben oly fenséges városban is csak „emberek“ laknak. Bécs kötetlen vakondjai elvégezték munkájukat. Visszahúzódtak, eltűntek a nagy embertengerben s bizonyára nagy ünnepek között készülnek eltemetni elesett elvtársaikat vörös lobogók ten-

gere alatt — a szabadság martirjainak kijáró tisztelettel — hangos, jajveszékeltő szavakkal, hazug könyekkel s nem veszik észre, hogy saját magukat, emberi voltukat temetik, hogy munkájuk nyomán egy évezredes állam még fennálló utolsó romjai recsegnek-ropognak s temetik maguk alá a büszke Ausztriát.

— Az új prefektus elfoglalta hivatalát. Sfatescu Dumitru, Hunyadvármegye nemrég kinevezett prefektusa pénteken tette le a hivatali esküt s ezután fogadta a tisztviselői kart, valamint a többi hatóságok képviselőit.

— Felhívás. A szászvárosi ref. egyház tagjait tisztelettel felkérjük egyházi adójuk befizetésére, hogy a hatósági behajtás elkerülhető legyen. A ref. egyház presbiteriuma.

— A következő sorok közlésére kértek fel bennünket: A „Szászváros és Vidéke“ f. év. július 17-iki 22-ik számának napi hírek rovatában egy sport hír jelent meg a 92. gy. e. Unirea és football mérkőzéséről, melyre nézve egy pár sor megjegyzésem volna, miért kérem a t. szerkesztő urat, sziveskedne b. lapja legközelebbi számában közölni: 1. Oráštíán nem az Unirea I. hanem annak kombinált csapata volt lent. 2. Hogy a játék során a vendég csapat sok reklamációval élt, nem csoda, Old Boy ur, mert ha Szöllősy bíró ur, egy korner rugásból fejtelt goolt, „ofseid“ cmen nem ítél meg, csoda, hogy reklamáció után, a vendég csapat nem vonult le a pályáról. Igaz, nem sportszerű eljárás a pályáról levonulni, de ilyen hallatlan bírói ítélet után, igazán egyéb nem maradt volna hátra! 3. Sajnálom, hogy nekünk nem volt tudomásunk, hogy vasárnapra várták csapatunkat. Legközelebb, ha meghívást kapunk, ígérem, hogy a legjobb csapatunkkal fogunk lemenni, mint Old Boy ur írja, hogy a rajtunk esett „sérelmet“ kiköszörüljük. És ha megengedi Szöllősy bíró ur, talán sikerülni is fog. Bitter Sándor Unirea intéző.

— Közgazdasági hírek. Buzu: Kinálat mérsékelt. Gazdák a még meglevő készleteiket jelenlegi árakban nem akarják értékesíteni. Árak ó-buza 750, új buza 700 leu. Tengeri: Kissé megszilárdult. Kinálat a regát részéről elég nagy Ára nagyvékánként 135 leu. Árpa: Új árpa bőven van a piacon. Ára 70—75 leu litervékánként.

— Tűz. F. hó 15-én d. u. Faragó Endre gyógyszerész gyógynövény szárítója öngyulladás következtében leégett. Az idejében megjelent tűzoltóság a tűz továbbterjedését megakadályozta s a fenyegetett helyeken levő gyógynövények nagy részét megmentette.

— Ha őszül a haja, használja az Erős-féle Carborin-hajregulátort, mely rövid használat után a haj eredeti színét visszaadja. Nem festék! Kapható: Erős A. gyógyszertárában, Déván. 39 7—

— A dévai ipariskola munkakiállítása. Julius 8-án, pénteken d. e. 10 órakor nyílt meg a dévai I. Panaitescu ipariskolában a munkakiállítás. Az egyes ipari ágakat kitanulók, a legszebb dolgokat állították össze. Az asztalosoknál igen szép ebédli berendezés vonta magára a figyelmet a szép rajzokon kívül, a lakatosok is a szakmában a legszebb és legnehezebb dolgokat produkálták. Az idej eredmény is gondos és alapos tanulásról és tudásról tesz tanúságot.

Pipili Döme esete az adókövető bizottsággal.

Pipili Dömét minden benszülött ismeri. Pipili hozzátartozik valamelyik piaci sarokkőhöz, mindig található és látható, pár fillé-

rért vizet hoz, csomagot szállít, plakátot gaszt, tengődik, lengődik, gondját csak az viseli, ki az erdők madarainak is.

Az adókiadó bizottságot szintén mindenki ismeri. Hozzá tartozik agyongyötört életünkhöz, mint a fogfájás, hascsikarás. Mindig működik, mindig srófol, ünnepnap, hétköznap neki nem számít, böngészi az élőkét s az erdő madárkáival is kikezdene, ha azok nem füttyölnének rája. Így tett Pipili Dömével is. Megállapította, hogy él, tehát van. Ha van, fizessen hát adót. Igen ám de Döme nem szeret fizetni még ha adóról is van szó, tehát kiszáltak hozzá a piaci sarokkőhöz exequálni. 30 leuról volt csupán szó. De Pipili Dömének ez egy egész vagyon. Ha ennyit tudna mindennap szerezni, bizonyára nem cserélne senkivel. Ennyi pénzt egyszerre ő talán nem is látott, de ennyi nem is lehetett egyszerre soha nála. Hogy is lehetne, hiszen nincs is zsebe, vagy ha van, azon szellő jár keresztül-kasul. Dehát az adókiadó bizottságnak mindehhez semmi köze. Elhatározta, hogy Dömének adót kell fizetni, vették kalapjukat szépen hivatali rangsor szerint sorba álltak s megindultak Döméhez. Két sarokkőnél hiába próbálkoztak. Döme a harmadik számú sarokkőhöz támaszkodva szivta egyéb hiányába egyetlen fogát s azon a problémán gondolkozott, hogy az aznap szerzett 8 leujával mit csináljon. Kenyeret vegyen-e, dohányt vagy inkább egy-két kupica pálinkát igyon meg a még ugyan kilátástalan ebédje előtt. Már majdnem a dohány mellett döntött, mikor megjelentek előtte az adókiadók. Pipili nagyobb megbízást sejtve, mély reverenciával köszöntötte az urakat s gyorsan értékelve az esetleges megbízást értékét, az urak szájába füstölő szivarok után, hirtelen mégis a pálinka mellett döntött. Ami ezután következett az már gyorsan pergett le. Pipili értelmes ember, pláne ha teljesen szesz és ételmentes reggelije után beszél vele az ember. Megértette, hogy ő állampolgár, hogy ő adóalany. Mindezt mondom megértve, leoldotta tehát a nyakán logó kendőt, kikaparta a 8 leut és átnyújtotta a kivetőknek. A bizottság távozott, Döme pedig felvéve előbbi állását a sarokkőnél a nyugtába, mit áldozatkész adóalanyi magatartásáért a bizottság neki a 8 leuért cserébe hagyott, becsomagolta az elhullajtott cigarettá maradványokat s egy egészséges köpés után égő cigarettájából mélyet, nagyot huzott. Ez volt az esete Pipili Dömének az adókiadó bizottsággal.

A ruhafogas.

Keserű világfájdalom révedezik hölgyeink szemében, midőn a charlestont ropják. Ezt a lemondó, komor, de hősiiesen elszánt nézést mely a modern táncok robotolását jellemzi, a családjáért magát áldozó kishivatalnok szemében ismerheted meg és valóban, figyelj csak barátom: hölgyeink az áldozatos kötelességteljesítés bus fintorát físelik a táncruhához. Mit gyászolnak ők és mely célért szenvednek hősiiesen? Évszámra nem nyelhetnek egy jó izü falatot, s kopogó szemmel elérhetetlen pörköltcsirkét vizionálnak és kinpadokon punktroller mángorolja kiéhezett testüket, mely a teák, javasszerek, pirulák és purgativok mérgeitől roncsa töpörődik. Tönkrekozmetikált felhám alatt pusztuló vesék, májak és belek bánata rejtőzik és a charleston görceiben elsatnyult csontok zörögnek. Mindig arra gondolok, midőn hölgyeinket táncban törődni látom és zörögni hallom, hogy milyen új ideálja az a nőiességnek, amelyért ez az új aszkézis indokolt, s mely eszme lányaiként vették magukra ezt a keresztet, amit eddig csak a hindu köldöknézők és a könnyűsúlyú zsokék viseltek? Miért éheznek, izzadnak, táncolnak, facsarodnak, miért gyuratja, sodortatja, ficamittatja és purgáltatja

magát a mondén hölgyvilág és miért kell olyan keskeny devalválódnia annak, amit a jó Isten gömbölyűre teremtett? Gondolko-dom és nem lelek más választ: azért, hogy a virsilihéjből stilizált ruha jól álljon természetén. Az új nő megállapította létének célját, ami nem más, mint a ruhák célszerű állványává képezze ki magát. Ez a cél azonos a ruhafogas céljával és ebből következőleg a legmagasabb női ideál a kleiderstock, amivé soványodni az élet egyetlen értelme. Nem tudom, más úgy van-e ezzel, de én úgy érzem, hogy ez rémes. A nő, mint a szabók alkotásainak tartószerkezete. Egy váz, egy állvány semmi más. Milyenek lehetnek ma a férfiak, akik ezt kívánják?

Szerkesztői üzenetek.

M. Lajos: Beküldött cikkének közlését egyelőre függőbe tartjuk. Kérjük keressen fel alkalmissal benünket.

V. Gyula: B. cikkét Főtisztelendő Urukkal történt megbeszélésünk alapján b. rendelkezésére bocsátjuk.

Egy jó házból való fiú tanuló-nak felvétetik Stern Nándor divatkereskedésében. 8 1-3

Eladó ingóságok: üres boros-hordók, Wertheim pénzszekrény, Benoid-gáz világító berendezés, butorok, szekek stb. Piskin. Felvilágosítást nyújt dr. Székely Ferenc ügyvéd, Orăștie. 7 1-3

100.000 leit kap Ön, vagy családjá 1300 leiért, ha életét biztosítja az Európa Biztosító Intézetnél. Vezér-ügynökség Orăștie, Str. Filipescu 9. 3 2-

Kiadó lakás. Szászvároson a Felső-major-utcában ujonnan épült ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, kamra és pincéből, haszonbérbe kiadó. — Bővebb értesítés nyerhető Molnár Ferenc mézárósnál. 5 2-2

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy július hó 25-ikétől kezdve

fodrász-üzletemet

a Piața Reg. Maria 28. szám alól az M. G. ZOBEL-féle házba, Str. Reg. Ferd. 9. szám alá helyezem át.

Szíves pártfogást továbbra is kérve maradok kiváló tisztelettel:

6 2-2 **Lewitzky Albert,** fodrász.

Szép lakást keres esetleg kerttel Dr. POPU Viktor, ügyvéd. 4 2-3

AERON

a legjobb légyfogó,

nagyban és kicsinyben kapható a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.” könyv- és papirkereskedésében.

Figyelem!

T. vevőim szives figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy mindaddig, míg a készlet tart, mélyen leszállított áron adok

Schroll féle fehérnemű vásznat 10 méteres végben 550 leiért, — ugyancsak Schroll márkájú 2 méter széles paplanlepedő vásznat 150 leiért.

Kaphatók továbbá mindenféle márkájú különféle vásznak 45 leitől, saját szövésű tartós asztalterítők, kendők, törülközők, szintartó oxford, creton, crepon, delin, zefirek 29 leitől fölfelé. Nagy raktáram szövött-, szövet-, rövidáruban és szabókellékekben utólérhetően olcsó árban áll a nagyközönség rendelkezésére. Tisztelettel:

Dörner Richard,

divatáru üzlete a „Szövődéhez”.

Ugyan e cím alatt egy két szobából s konyhából álló lakás azonnal kiadó. 9 1-3

Valódi „Katschek“-féle

„Eternit“-pala

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga.

29 9-12

Kapható:

Grossmann Testvérek
cégnél, **PETROȘENI.**

A legjobb, a legzamatosabb sör a

„Tordai Sörgyár Rt.” söre.

Nagyban és kicsinyben kapható a

Schuleri Frigyes szeszgyár Rt.-nál **ORĂȘTIE.**

A Schuleri Frigyes szeszgyár Rt. ajánlja

elsőrangú likőr-különlegességeit, továbbá mindenféle pálinka-, rum- és borpárlatait, ugyancsak a kiváló zamatu küküllőmenti fajborait hordókbán és palackokban.

A Tordai Sörgyár Részvénytársaság söreinek

a híres „LUX” sörnek

is főnagyraktára.

16-18